

51. Таким чином, враховуючи, що орган контролю ... зобов'язаний обґрунтовано вказати про причини застосування обраного розміру штрафної санкції, а також вказати на підстави неможливості застосування штрафної санкції у меншому розмірі, відповідачем під час прийняття рішення не було дотримано зазначених вимог».

#### *Література*

1. Старик А.М. Дискреційна влада в сучасному світі. Часопис Київ. ун-ту права. 2010. № 2. С. 108-113.

2. Методологія проведення антикорупційної експертизи. Затв. Наказом від 24.04.2017 № 1395/5 Міністерства юстиції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17#n8>

3. Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи № R(80)2 стосовно здійснення адміністративними органами влади дискреційних повноважень, прийнятими Комітетом Міністрів 11 березня 1980 року на 316-й нараді (Recommendation № R(80)2 of the Committee of Ministers concerning the exercise of discretionary powers by administrative authorities). Публікація укр. мовою: Основи адміністративного судочинства та адміністративного права: навч. посібник / за заг. редакцією Куйбіди Р.О., Шишкіна В.І. Київ: Старий світ, 2006. 576 с.; Публікація англ. мовою: <https://rm.coe.int/16804f22ae>

УДК 342.9(043.2)

**Вельков А.В.**, здобувач вищої освіти  
третього (освітньо-наукового) рівня,  
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

### **НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ УЧАСТІ ПРОКУРОРА В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ**

Згідно ст. 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб [1].

Відповідно до частини першої статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами [1]. При здійсненні правосуддя судді незалежні і підкоряються лише закону (частина перша статті 129 Конституції України). Виключно законами України визначаються судоустрій і судочинство, а також порядок здійснення правосуддя регламентується відповідним процесуальним законодавством України.

Відповідно ст. 1311 Конституції України в нашій державі діє прокуратура, яка здійснює: 1) підтримання публічного обвинувачення в суді; 2) організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час

кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку; 3) представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом [1].

Статтею 53 КАС України встановлено, що у визначених законом випадках прокурор звертається до суду з позовною заявою, бере участь у розгляді справ за його позовами, вступає за своєю ініціативою у справу, провадження у якій відкрито за позовом іншої особи, до початку розгляду справи по суті, подає апеляційну, касаційну скаргу, заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Прокурор, який звертається до суду в інтересах держави, в позовній чи іншій заяві, скарзі обґрунтовує, в чому полягає порушення інтересів держави, необхідність їх захисту, визначені законом підстави для звернення до суду прокурора, а також зазначає орган, уповноважений державою здійснювати відповідні функції у спірних правовідносинах [2].

Організація та порядок діяльності прокуратури визначаються законом. Так, ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 № 1697-VII закріплює, що представництво прокурором інтересів громадянина або держави в суді полягає у здійсненні процесуальних та інших дій, спрямованих на захист інтересів громадянина або держави, у випадках та порядку, встановлених законом [3].

Прокурор здійснює представництво в суді інтересів громадянина (громадянина України, іноземця або особи без громадянства) у випадках, якщо така особа не спроможна самотійно захистити свої порушені чи оспорювані права або реалізувати процесуальні повноваження через недосягнення повноліття, недієздатність або обмежену дієздатність, а законні представники або органи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси такої особи, не здійснюють або неналежним чином здійснюють її захист.

На підставі наведеного варто вказати, що у правозастосовній практиці не виникає питання щодо розуміння категорії «інтерес громадянина», що не можна сказати про таку категорію, як «інтерес держави». Доцільно зазначити, що судовою практикою сформовано підхід до визначення цієї категорії.

Так, у Постанові КАС ВС від 05 листопада 2019 року у справі № 804/4585/18 [4] суд підкреслив, що у Рішенні Конституційного Суду України від 08 квітня 1999 року № 3-рп/99 [5] Конституційний Суд України, з'ясовуючи поняття «інтереси держави», висловив міркування, що інтереси держави відрізняються від інтересів інших учасників суспільних відносин. В основі перших завжди є потреба у здійсненні загальнодержавних (політичних, економічних, соціальних та інших) дій, програм, спрямованих на захист суверенітету, територіальної цілісності, державного кордону України, гарантування її державної, економічної,

інформаційної, екологічної безпеки, охорону землі як національного багатства, захист прав усіх суб'єктів права власності та господарювання тощо (пункт 3 мотивувальної частини).

У Рекомендаціях Парламентської Асамблеї Ради Європи від 27 травня 2003 року № 1604 (2003) «Про роль прокуратури в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві закону» [6] щодо функцій органів прокуратури, які не відносяться до сфери кримінального права, передбачено важливість забезпечити, щоб повноваження і функції прокурорів обмежувалися сферою переслідування осіб, винних у скоєнні кримінальних правопорушень, і вирішення загальних завдань щодо захисту інтересів держави через систему відправлення кримінального правосуддя, а для виконання будь-яких інших функцій були засновані окремі, належним чином розміщені і ефективні органи.

Відтак, прокурор може представляти інтереси держави в суді у виключних випадках, які прямо передбачені законом. Розширене тлумачення випадків (підстав) для представництва прокурором інтересів держави в суді не відповідає принципу змагальності, який є однією з засад правосуддя (пункт 4 частини другої статті 129 Конституції України) [1].

#### *Література*

1. Конституція України. URL: <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-ii>.
2. Кодекс України; Кодекс: Закон від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15/conv#n9963>.
3. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.
4. Постанова КАС ВС від 5 лист. 2019 року у справі № 804/4585/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85493166>.
5. Рішення Конституційного Суду України від 8 квіт. 1999 року № 3-рп/99. URL: [https://ips.ligazakon.net/document/KS99003?ed=1999\\_04\\_08&pravo=1](https://ips.ligazakon.net/document/KS99003?ed=1999_04_08&pravo=1).
6. Рекомендації Парламентської Асамблеї Ради Європи від 27 трав. 2003 року № 1604 (2003). URL: [https://www.coe.int/T/r/Parliamentary\\_Assembly/%5BRussian\\_documents%5D/%5B2003%5D/Rec1604.asp](https://www.coe.int/T/r/Parliamentary_Assembly/%5BRussian_documents%5D/%5B2003%5D/Rec1604.asp).